

Fakta om kroppen

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Din kropp har ett hjärta, en hjärna och ett skelett. Men hur fungerar de? Och vad finns det mer i kroppen? Det kan du läsa om i den här boken. Du får också tips på hur du håller kroppen stark och frisk.

LGR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer. (SV 4–6)
- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt. (SV 4–6)
- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. (SV 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel grafiska modeller. (SV 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

LGRSÄR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva enkla texter. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar. (SV 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel bilder och grafiska modeller. (SV 4–6)
- Sakprosatexter för barn och unga. Beskrivande, förklarande och instruerande texter och hur deras innehåll kan organiseras. (SV 4–6)
- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt och ställa frågor. (SV 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och reflektera över skönlitteratur och andra texter.

NÄRLÄSNING

Skriv en text om kroppen utifrån boken. Kopiera upp texten till varje elev. Välj ut ett ord från varje mening som du tycker är viktiga att lyfta, dessa ska eleverna stryka över senare i övningen.

1. Dela ut texten och var sin överstrykningspenna eller tuschpenna.
2. Börja med att läsa texten högt. Alla följer med i sin text.
3. Ställ frågor om texten. Hur många stycken finns det? Kan någon läsa den första meningen? Vad står det i den sista meningen? Vad ser ni på bilden? Vad är rubriken?
4. Börja med att läsa första meningen högt. Till exempel: "Kroppen är ett mirakel". Säg till eleverna att de ska stryka över ordet som beskriver vad kroppen är. Alla elever letar upp ordet *mirakel* och stryker över det i första meningen.
5. Fortsätt på liknande sätt genom hela texten. Låt eleverna räkna sina överstrukna ord och berätta hur många de har. Arbeta vidare med orden på olika sätt:
 - Läs upp de överstrukna orden.
 - Låt eleverna skriva orden på tavlan.
 - Låt eleverna förklara vad orden betyder.
 - Hitta på egna meningar med orden.

EN FÖR ALLA, ALLA FÖR EN

I denna övning tränar eleverna att samtala och tänka tillsammans genom att göra en brainstorm om kroppen. Välj vad ni ska brainstorma om, till exempel hjärtat, lungorna, muskler, sinnen eller hela kroppen.

Rita fyra cirklar på ett stort papper (i innersta cirkeln ska det stå JAG, sedan PAR, därefter GRUPP och till sist KLASSEN i yttersta ringen).

1. Dela ut var sitt papper till alla elever.
2. Sätt en timer på cirka 2 minuter.
3. I cirkeln i mitten, där det står JAG, ska de skriva så mycket olika fakta om ert valda område de kommer på.
4. Därefter bildar eleverna par och nu ska de fylla på i ringen där det står PAR. Vad har kompiserna skrivit som inte jag har? De har sedan en ny gemensam brainstorm för att se om de kommer på någon nytt. Använd gärna timer.
5. Nu ska de bilda grupper, två par gå ihop med varandra. De delar med sig av vad de skrivit och skriver upp den nya faktan som de inte har skrivit, i ringen där det står GRUPP. De har även en kort brainstorm tillsammans för att se om de kommer på ytterligare fakta.
6. Nu summerar ni gemensamt i KLASSEN vad ni kan om kroppen och skriver dit ytterligare fakta i den yttersta ringen.

STÄLL FRÅGOR TILL TEXTEN

Skriv svar och lägg i en burk. Det ska vara svar som passar till frågeorden:

Vem? Vad? När? Var? Hur?

Exempel:

Svar:

Alla har det i örat.

Från nacken ner till rumpan.

Den får signaler från nerverna.

Med senor.

Hjärnan.

Fråga:

Vem har det minsta benet i kroppen?

Var sitter ryggraden?

När förstår hjärnan vad den ska göra?

Hur sitter musklerna fast på benen?

Vad sitter i huvudet?

1. Gå igen frågeorden Vem? Vad? När? Var? Hur? Skriv upp dem på tavlan.
2. Dela in eleverna i par.
3. Dra en lapp i taget från burken och läs svaret högt.
4. Låt varje par komma på en fråga till svaret som ska börja med ett av frågeorden.
5. Låt paren läsa sina frågor för klassen.

BINGO MED KROPPEN

1. Dela in eleverna i par.
2. Låt eleverna dela in ett papper i nio rutor, som en bingobricka.
3. Skriv ord på tavlan som handlar om kroppen, ca 12 ord. Eleverna börjar med att skriva ord från tavlan i de tomma rutorna.
4. Använd en webbsida med ett digitalt snurrhjul där du har skrivit frågor som är kopplade till orden.
5. Snurra det digitala hjulet och läs frågan där det stannar. Om de har svaret på sin bricka lägger de en markör på det.
6. Det par som först har tre i rad ropar "bingo".
7. Detta går att göra flera gånger. Byt bingobricka och/eller par.

FACIT LÄSFÖRSTÅELSE

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Varför kan man säga att kroppen är ett mirakel?
Kroppen är en maskin med många delar som arbetar tillsammans.
2. Varför är alla unika?
Det finns inte två kroppar som är likadana.
3. Vad styr allt som din kropp gör?
Hjärnan styr allt man gör.
4. Varför ska man ha cykelhjälm när man cyklar?
Hjärnan kan skadas om man ramlar.
5. Vad är kranium?
Den del av skelettet som finns runt hjärnan och skyddar den.
6. Hur många ben finns det i kroppen?
Det finns över 200 ben.
7. Hur kan musklerna sitta fast i benen?
Musklerna sitter fast med senor som är som gummiband.
8. Var går ryggraden?
Den går från nacken ner till rumpan.
9. Vad heter det största benet?
Det heter lårbenet.
10. Var sitter stigbygeln?
Den sitter i örat.
11. Varför har vi muskler?
För att vi ska kunna röra oss.
12. Vad har nerverna för uppgift?
De sänder signaler från hjärnan till resten av kroppen och sedan från kroppen tillbaka till hjärnan.
13. Var sitter lungorna?
De sitter bakom revbenen.
14. Hur kommer syret ut i blodet?
Med hjälp av små blodkärl.

15. Ungefär hur många gånger andas du varje dag?
Du andas ungefär 20 000 gånger varje dag.
16. Vad har hjärtat för funktion?
Det är en stor muskel som pumpar runt blodet i kroppen.
17. Hur får kroppen näring?
Den får näring från mat och dryck.
18. Vilka är våra fem sinnen?
De är känsel, syn, smak, lukt och hörsel.
19. Varför gör det inte ont att klippa naglarna eller håret?
Vi har ingen känsel i naglar och hår.
20. Hur kan vi känna värme och kyla?
Med hjälp av känselkroppar i huden.
21. Vad sitter mitt i ögat?
Pupillen är mitt i ögat.
22. Vad finns bakom trumhinnan i örat?
Det finns små ben.
23. Hur gammal blev världens äldsta människa.
Hen blev 122 år.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten.
Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

24. Vad heter våra tarmar?
De heter tunntarm, tjocktarm, tolvfingertarm och ändtarm.
25. Vilka färger finns på en Rubiks kub?
Det finns gul, grön, blå, orange, röd och vit.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

26. Vad tror du är bra näring för kroppen?
27. Vilka räknas som inre organ och vilka som yttre?

VAR HITTAR DU SVAREN?

Nedan presenteras uppgifter från boken. Du ska visa var dessa uppgifter kommer från. Finns de presenterade i texten, i en bild eller kanske både och? Ringa in det rätta svaret.

1. I kroppen finns både inre och yttre organ.
i texten i bildtext både och
2. Hjärnan sitter i huvudet innanför kranium.
i texten i bildtext **både och**
3. Det minsta benet stigbygeln sitter i örat.
i texten i bildtext **både och**
4. Nerverna sänder signaler från hjärnan till resten av kroppen.
i texten i bildtext både och
5. Din kropp behöver syre för att leva.
i texten i bildtext både och
6. När du sväljer kommer maten ner i matstrupen.
i texten i bildtext **både och**
7. Det röda och blå i huden är blodkärl.
i texten **i bildtext** både och
8. Pupillen sitter mitt i ögat.
i texten i bildtext **både och**
9. Brosk är mjukare än ben.
i texten i bildtext både och
10. Världens äldsta människa blev 122 år.
i texten i bildtext både och